

Deelnemers aan de Nij Talint
Orkesten stralen plezier,
enthousiasme, motivatie en
gretigheid uit.

GOOD PRACTICE

Volwassenen zijn geen eendagsvliegen

Steeds meer volwassenen ontdekken samen muziek maken als nieuwe vrijetijdsbesteding. KNMO Klankwijzer besteedde al regelmatig aandacht aan de Friese succesformule Nij Talint Orkest (Nieuw Talent Orkest). Overal in het land waar dit concept opduikt, melden zich tientallen volwassenen aan om een instrument te leren bespelen. Maar hoe duurzaam is deze vorm van ledenwerving? Blijft het bij een kortstondige vlaag van enthousiasme of zijn de nieuwe muzikanten meer dan eendagsvliegen.

TEKST: FRANK VERGOOSSEN • FOTO'S: MATHÉ SNOEK

Bouwe Speerstra van fanfare Eensgezindheid uit Tjerkwerd maakt de balans op. “We zijn begin 2019 gestart met het Nij Talint Orkest, bij ons bekend onder de naam XL-project. Er meldden zich twintig beginners aan. Allemaal volwassenen tussen de 35 en 70 jaar. Daarvan zijn er nu nog veertien over.” Geen slechte score. Maar is het nog steeds een apart clubje of zijn het inmiddels volwaardige leden geworden? Bouwe: “Na de introductieperiode zijn de deelnemers op muzikles gegaan en gezamenlijk doorgedaan in ons eigen XL-orkest. Ook spelen er enkelen in het regionale Mienships Orkest. Wij hebben er echter voor gekozen om de groep in ons eigen dorp zoveel mogelijk bij elkaar te houden om het groepsgevoel te stimuleren. Ze repeteren nog steeds iedere twee weken. Een van hen had wat meer ervaring en is al vrij vlug doorgestroomd naar het A-orkest. Inmiddels spelen er nog zes in het A-orkest. Anderen blijven liever bij het XL-orkest. Leden die bij het A-orkest spelen, blijven daarnaast ook meedoen met het XL-orkest.”

BEHOEFTE

Steeds meer volwassenen ontdekken samen muziek maken als nieuwe vrijetijdsbesteding. Het is niet de eerste keer dat we in KNMO Klankwijzer hier aandacht aan besteden. Omdat deze doelgroep een andere benadering vraagt dan kinderen, hebben Guus Pieksma en Anne-wiep Bloem een traject uitgestippeld dat is afgestemd op die specifieke behoefte. Volwassenen zoeken ontspanning en gezelligheid, willen andere mensen ontmoeten, maar tegelijkertijd ook op een laagdrempelige manier uitgedaagd worden. Inmiddels heeft de formule een vlucht genomen. Door het hele land worden Nij Talint Orkesten uitgerold en overall met veel succes. Tientallen zij-instromers, laatbloeiërs of spijtoptanten melden zich aan om op latere leeftijd als nog een instrument te gaan bespelen.

ULTIEME DOEL

Maar wat veel lezers zich afvragen is of dat succes niet van zeer korte duur is. Zijn het niet vooral mensen die zich aanmelden omdat ze meegezogen worden in het enthousiasme van een buurvrouw,

familielid of collega, maar aan het einde van de instructieweken toch merken dat ze er niet voor in de wieg zijn gelegd? En hoever reiken de ambities van deze nieuwkomers? Blijft het bij een gezellig tweewekelijks repetitie-uurtje (niets mis mee, hoor) of willen ze serieus aan de slag met het scoren van een plekje in het grote orkest als ultieme uitdaging? Bouwe Speerstra is daar helder over. “We betrekken ze volledig bij de activiteiten van het A-orkest. Ook merken we dat volwassenen zich voor een wat langere tijd aan de vereniging hechten. Ze hoeven niet meer te studeren en hebben geen andere dingen waar jeugd vaak door afhaakt.” Het project is zo goed bevallen dat Eensgezindheid binnenkort weer een nieuw traject wil opzetten. Bouwe: “We kijken met enthousiasme terug op het project. Het heeft gezorgd voor nieuwe aanwas binnen onze vereniging. Een opsteker, zeker nu het steeds lastiger lijkt te worden om jeugd enthousiast te krijgen voor muziek.”

OPSTAP

Muziekvereniging Nij Libben uit Koudum heeft er net weer een project opzitten. In een samenwerkingsverband met zes verenigingen maakten 34 volwassenen uit de regio kennis met het bespelen van een instrument. “Enkelen zijn gestopt, maar het overgrote deel gaat door in het zogeheten Mienshipsorkest, een regionaal opleidings- en samenspelorkest waar ze als opstap naar het ‘grote’ orkest zich gedurende twee keer twaalf weken per jaar in hun eigen tempo verder kunnen ontwikkelen”, vertelt Korry Jongma. Nij Libben introduceerde het Nij Talint Orkest in 2018 in samenwerking met fanfare De Lytse Súdwesthoeke uit Stavoren/Warns e.o. Bij Nij Libben meldden zich zeven muzikanten aan, allemaal volwassenen. “Onze gedachte was dat volwassenen mogelijk langer lid blijven van een vereniging. Daarom wilden we juist deze groep aanspreken. Jeugdleden kennen een groot verloop als ze eenmaal gaan studeren. Met volwassenen hoopten we dat het verloop minder zou zijn.” Nij Libben hield er uiteindelijk vier nieuwe leden aan over, waarvan er één om gezondheidsredenen helaas moest afhaken. Zij doorliepen de hele leerlijn, namen

We betrekken ze volledig bij de activiteiten van het A-orkest. Ook merken we dat volwassenen zich voor een wat langere tijd aan de vereniging hechten.

Het plezier, enthousiasme, motivatie en de gretigheid van de deelnemers maakten de investering in tijd en geld dubbel en dwars waard.

muziekles om zich verder te ontwikkelen en spelen inmiddels mee in het 'grote' orkest. "De muzikanten doen actief mee op allerlei terreinen van de vereniging en helpen bij inzamelingsacties en de organisatie van concerten", zegt Korry. Voor Nij Libben was deelname aan het project een schot in de roos. "We wisten niet of een muziekproject voor volwassenen zou aanslaan en of er überhaupt interesse voor zou zijn. Het initiatief werd echter positief ontvangen. We kregen ook reacties van mensen die graag mee hadden willen doen, maar door omstandigheden verstek moesten laten gaan." Ook binnen de eigen vereniging werd het project enthousiast omarmd. Ervaren leden (buddies) werkten met veel plezier mee aan de ondersteuning en begeleiding van de nieuwe leerlingen. "Het plezier, enthousiasme, motivatie en de gretigheid van de deelnemers maakten de investering in tijd en geld dubbel en dwars waard. Ze zijn blij met de kans om een instrument te leren bespelen en steken daar graag tijd en energie in." Voor verenigingen die er ook aan denken om een degelijk project van de grond te tillen, heeft Korry nog wat tips in huis. "Promoot je project in een groot verspreidingsgebied, niet alleen in je eigen wijk of woonplaats, maar ook daarbuiten. We hebben gemerkt dat er ook mensen buiten onze woonplaats graag met een Nij Talint Orkest meedoen."

FANATIEK

Positieve geluiden, ook in Gaatsmeer. Muziekvereniging Concordia startte in 2017 met een Nij Talint Orkest. "We zijn een kleine vereniging in een klein dorp in Friesland en hadden weinig aanwas vanuit

de jeugd", legt Willem van Berkum uit. "Onze dirigent Guus Pieksma kwam met het idee om volwassenen te benaderen. Onze doelgroep waren mensen die ofwel ooit hadden gespeeld maar om een of andere reden daarmee waren gestopt ofwel mensen die nog nooit een noot hadden gespeeld, maar het wel wilden proberen." Op een flyeractie in Gaastmeer en omliggende dorpen kwamen dertien reacties binnen, allemaal van volwassenen. Daarvan zijn er uiteindelijk vijf overgebleven. Van Berkum: "Sommigen waren verhinderd op de repetitie-avond. Ook haakten enkelen af omdat ze het toch te moeilijk vonden om er nog mee te beginnen." Buiten dat heeft het project nog een 'bijvangst' opgeleverd. Zo is een dochter van een van deelnemers lid geworden en is een van de zij-instromers inmiddels ook bestuurlijk actief. "Zelfs nu nog komen er uit dit concept mensen naar onze vereniging om bij ons te spelen", zegt Willem. Hij kijkt dan ook zeer positief terug op deze ontwikkeling. "Het heeft de vereniging gestimuleerd om door te gaan en niet bij de pakken neer te gaan zitten. De 'nieuwe' leden zijn zeer fanatiek en hebben veel plezier in hun nieuwe hobby. De instroom van ongeschoolde muzikanten vraagt wel een zekere aanpassing, maar dat is goed verlopen. We hebben het niveau kunnen handhaven en de gezelligheid die zij meebrengen is iets dat bij ons ook hoog in het vaandel staat." Willem wijst erop dat de basisopzet van het Nij Talint Orkest uitstekend functioneert. "Wat het vervolg betreft zit elke muziekvereniging anders in elkaar en zal ieder hierin ook zijn eigen weg moeten volgen. Het concept biedt daar mogelijkheden genoeg voor." •

Informatie

Website:

www.nijtalintorkest.nl

Mailadres:

nijtalintorkest@gmail.com

Telefoonnummers:

Guus Pieksma,

tel.: 06 - 53 28 97 92

Annewiep Bloem

tel.: 06 - 11 64 17 42.